

פרשת וישב

נח לו לאדם שיכנס לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים

"הוא מוצאת והיא שלחה אל-חמיה לאמר לאיש אשר-אלה לו אנכי הרה ותאמר הכר-נא למי החתמת והפתילים והמפתה האלה" רש"י: לא רצתה להלבין פניו ולומר ממך אני מעוברת, אלא "לאיש אשר אלה לוי". אמרה: אם יודה מעצמו - יודה, ואם לאו - ישרפני ואל אלבין פניו. מכאן אמרו: (סוטה ט) נח לו לאדם שיפלוהו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, עדיף להישרף ולא לפגוע.

כותב אורחות צדיקים וז"ל: "ואפילו כשהתורה מצווה להוכיח את השני התורה מזהירה: (ויקרא טו יז) "ולא תשא עליו חטא". אל תביישנו כשאתה מוכיחו שעבר עבירה, כיצד? תוכיח מתחילה בסתר ובנחת. אבל אם תוכיחהו מתחילה ברבים ותביישנו - אז תקבל עליו חטא" (ערכין טו ב).

ירבעם בן נבט הוכיח את שלמה המלך על זה שהוא סגר את כל הפרצות בחומת ירושלים והניח שומרים בכניסה לבית המילוא, שייגבו כסף מכל מי שנכנס. אמר לו ירבעם 'איבך פרץ פרצות בחומה כדי שיבואו לבית המילוא מכל הכיוונים, ואתה שם שומרים לגבות כסף כדי שתוכל לתת לבת פרעה?'. **אומרים חז"ל שכיוון שירבעם הוכיח את המלך, זכה ונעשה מלך ישראל.** אבל בגלל שהוכיח אותו ברבים והלבין פניו, אין לו חלק לעולם הבא (סנהדרין ק"א). כל שכן המבייש חברו שלא במקום תוכחה, חורבן ירושלים נתגלגל על ידי בושת דבר קמצא (גיטין נה ב). לכן צריך האדם לזוהר מאוד, שלא יעשה דבר אשר יגיע מזה לשום אדם בעולם בושת.

גם בדברי תורה, אם ישא ויתן עם חברו ושמע שחברו טעה, לא יאמר לו "טעית" או "אינך מבין" או כיוצא בה, שלא יתבייש. אך יעשה עצמו כאילו לא הבין שטעה. וכן לא יכנה שם לחברו, שלא יתבייש. אלא אם יחפוץ לדבר על מי שיש לו כינוי, גם שלא בפניו, יאמר "פלוגי ממקום פלוני" או "בנו של פלוני", או יאמר סימנים עד שיהא ניכר זולת הכינוי. ולא יאמר אדם ברבים או ביחודי "פלוגי רצה ליתן לי בתו, ואני לא רציתי אותה" - כי בזה הוא נותן כבוד לעצמו ובושת לחברו. וכן ידקדק בכל עניין שלא יגיע בושת לחברו מתוך דבריו. עכ"ל

אומר ספר "נחל קדומים" בפרשת קדושים וז"ל: "המלבין פני חברו תכונתו רעה, ומי שתכונתו רעות אין תקווה לאחריתו, אין לו נחלה בקרב אחים בעולם האמת, כי רוע התכונה בנפש הוא חולי רע, ומלפפתו עד יום המיתה. ומזה תבין מה נשתנה עונש הלבנת פנים שמקפח חלקו לעולם הבא מיתר עבירות הקשות ממנו שאין עונשם חמור כל כך". **ובספר מעם לועז** (על פרקי אבות קלה) כתב: "כשם שאהבת הבריות היא יסוד כל התורה כולה כמו שאמר הלל הזקן לגר מה ששנוי עליך לחברך לא תעביד, הפגיעה בכבוד הבריות שקולה כנגד כל העבירות שבתורה. כל שכן שפגע בו ברבים ושפך את דמו הריהו כאילו עבר על כל התורה כולה ולכן אין לו חלק לעולם הבא.

מסופר על תלמיד חכם אחד שנכנס אל רבי יחזקאל לוינשטיין והגיש לפניו תוכנית שהגה שלפי דעתו תוכל לבצר את חומות הדת ולחזק את התורה בארץ. הרגיש רבי יחזקאל כי בביצוע התוכנית עלול מאן הדוא להיפגע. קם על רגליו והכריז בהתרגשות, **כך מקובלני מרבתיי, בניין בית המקדש יבוטל אם בנייתו עלולה לפגוע באיזה אדם מישראל,** שמע התלמיד חכם ההוא ובאמת גנו את תוכניתו.

"ישאל אביך ויגדך" (ויקרא יד טז) מבאי מעשה בצדיק אחד שראה הלבנת פנים שעשו לאדם אחד ונזדעזע כולו עד עמקי נשמתו. וביאר בדבריו שאם היו רואים את הפוגע תוקע סכין בגבו של הנפגע ודמו שותת והוא מת כולם היו מזדעזעים. וכן בהלבנת פנים שדינו כשפיכות דמים ואין לו חלק לעולם הבא, בודאי ישל להזדעזע.

אומר האלשיך "שופך דם האדם באדם דמו ישפך" (בראשית טו), זה המלבין פני חברו ברבים, שנשפך דמו בתוכו, כלומר דם האדם בתוך האדם. (תורת משה אלשיך פרשת נח).

מסופר על מרן החפץ חיים שהתארח שבת אחת. הביאה המארחת צלחת מלאה דגים. החפץ חיים טעם את הדג, הדג היה מלוח מאוד. מיד לקח עוד כמה דגים לצלחתו, ואמר לבעל הבית שגם הוא ייקח ושלא יישאר כלום בצלחת כדי שהאשה לא תרגיש במה שעשתה כי היא עלולה להיפגע. אכן הם לא השאירו כלום והאשה שמחה וחשבה שהם הננים מאוד מהאוכל. **ישנה שאלה ידועה,** למה לא הודיע יוסף הצדיק בכל ימי מלכותו במצרים לאביו יעקב שהוא חי והוא מלך במצרים, הרי מצרים קרובה לחברון מהלך ששה ימים, ואפילו אם היה מהלך שנה היה ראוי להודיע לאביו? **האור החיים הקדוש מתיר,** שיוסף הצדיק פחד שעל ידי זה יתביישו אחיו. כי יעקב אבינו

יחקור מה בדיוק קרה, וכך הוא ידע מה הם עשו והם יתביישו מאד, והמלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא. (בי"מ ט).

מעשה בזה"ק (שלה דף קסו) באחד שפגע בחברו פגיעה בשב ואל תעשה, שבזמן שהיה בשיעור תורה לא רצה לעזור לדרשן באמצע השיעור להשלים פרט שחסר לו, ונענש להיות שעה וחצי בגיהנום וגם להיות מחוץ לגן עדן בצער גדול ארבעים יום.

התינוק שהפיץ ריח רע וכשבקשו מחילה סר הריח סיפר בנו של רבינו בעל הישבט הלוי זצ"ל, הרה"ח ר' יוסף צבי וואזנר שליט"א, סיפור נורא שהתרחש בבורו פארק לפני 133 שנה והיה עד לו מקרוב: יהודי חיתן בשעטוי"מ את בנו, ולאחר כשנה זכ הזוג חרטי לחביק בן זכר. כעבור תקופה קצרה קרה משהו נורא לאותו תינוק, ריח נורא של יבר מינן החל נודף מאותו תינוק רח"ל. בצר להם הלכו ההורים לדרוש אצל הרופאים. ואלה אמרו שאין הם מכירים שום תרופה ורפואה לתופעה המוזרה. ההורים המיואשים התרועעו מרופא לרופא וניסו להרבות בסגולות לרפואת בנם, אך כלום לא עזר. לבסוף כתקווה אחרונה, נסעו לארץ ישראל כדי להיוועץ עם אבי, בעל ישבט הלוי. וכשנכנסו אל הקודש פנימה וסיפורו לאבי זצ"ל על המקרה המוזר עם בנם התינוק, תיכף שאל אבי: "על שם מי קרוי הילד.": "השיב אבי הילד: "הוא נקרא ע"ש הצד שלי", והוסיף: "על אף שהמנהג הוא לתת שם בילד הראשון אחר צד האמא, אך דא עקא שאני ואבי בסכסוך עמוק עם המחותר, ואף בחתונה עצמה כבר רבו ביניהם, ולכן לא רצינו לתת שם מהצד של האם.": "על אתר אברהם להם אבי זצ"ל, כשהוא זועק מקירות לבו": כשמחותרים רבים ביניהם, ובפרט על נתינת שם לתינוק, נענשים בעונש כזה, רח"ל. "אבי הילד נבדק עד למאוד, שאלו: "ומה נעשה כעת.": "אמר להם מרן זצ"ל: "דבר ראשון צריכים אתם לעשות שלום עם המחותר. שנית, צריכים אתם להוסיף שם לתינוק על שם צד אמר". ועוד אמר להם שיתקשרו עכשיו מביתו, ויפייסו את המחותר, וכאן כעת במקום הזה יוסיפו לו עוד שם. הרבה ברירות לא נותרו להם, והם קיבלו על עצמם את החסך, וכך עשו. כשחזרו לביתם הריח הרע שנדף מהתינוק נעלם, [מתוך 'הפוסק']

פעם אחת באו למרן הגאון הרב אידלשטיין זצוק"ל לגבי מישהו שלא עשה מלאכתו נאמנה, והיו שטענו שהגיע הזמן להדיח אותו מהמשרה בה החזיק, כדי להכניס מישהו מתאים יותר. מרן זצ"ל אמר שייתכן שבאמת מצד היושר והדין, צודקים השואלים ואכן היה ראוי, אבל למרות זאת לא כדאי לעשות זאת. למה? כי בכל מקום שיש פגיעה בכבודו של הזולת - אין סייעתא דשמיא! אם תגרמו לאדם לביזיון, תפגעו בכבודו, גם אם תכניסו תחתיו אדם שמתאים הרבה יותר ממנו, לא תהיה לכם הצלחה, כי זה בא על חשבון כבודו של הזולת.

הרב סיכן את עצמו והעיקר לא לפגוע בזולת
מעשה שהיה במרן הגאון רבינו איסר זלמן מלצר זצ"ל. הסיפור סופר בהלווייתו על ידי אחד המספידים שהיה ניסן, הוא סיפר כך: "מרוב אהבתי לתורה שלא ידעה מעצורים הוא היה מוכן להפקיר את חייו, זה היה בזמן שלטון הבריטים, בתקופתם בין השעות שש בערב עד שעה שש בבוקר היה עוצר כללי ומי שיעז להיראות ברחוב דמו בראשו ואין יוצא ואין בא. הנה מספר הגיס, לילה אחד בשעה שתיים לפנות בוקר בהיותי מכין את השיעור למחר למסור בישיבת חברון, אני שומע דפיקות על הדלת, בתחילה נבהלתי מי זה יכול להיות בשעה כזאת, שאלתי מי שם: הרב עונה לי ששואל אם אפשר להיכנס. מיד פתחתי את הדלת והרב נכנס פנימה. אמרתי לו מדוע סיכנת את חייך? האם זה דבר שלא סובל דיחוי עד לשעה שש בבוקר? אם היו רואים אותך אזי היה עלול להיות אסון, אבל הרב כאילו התעלם מדברי ואמר לי: יש לי קושיא גדולה ברמב"ם ואני צריך שתשב אתי ונלמד ביחד את הסוגיא ברמב"ם ואולי תוכל לענות לי על הקושיא. מיד הספרים נפתחו ובסייעתא דשמיא זכיתי וישבתי לי את הרמב"ם. הוא שמח מאוד, כל כך בערה אצלו אש התורה עד שהחיים שלו לא היו חשובים בעיניו כלל". אלא שלמען האמת אשתו לאחר זמן סיפרה את מה שהגיס לא ידע, מדוע הוא היה מוכן לסכן את חייו. הרב היה צריך להוציא את ספרו המפורסם 'אבן האזל' חלק רביעי אלא שבעל הדפוס היה עמוס בעבודה ולכן זה לא התבצע, והנה לאחר שהתפללו ערבית בשעה חמש ועשרים בערך, ניגש בעל בית הדפוס לרב ואמר לו אם אתה רוצה שאני אתחיל להדפיס לך את הספר, מחר תביא בשעה שמונה בבוקר את כל החומר ואם לא תביא זה יתעכב שוב להרבה זמן, הרב הודה לו מאוד, והלך לביתו לערוך את כל החומר ולעבור עליו, בפעם האחרונה. והנה בשעה אחת וחצי בלילה הוא פונה לאשתו ואומר לה אני חושב שאני לא יכול להדפיס את הספר הזה! למה למדוע? שאלה אשתו, מה חסר בספר? אני כתבתי דבר תורה בשם גיסי הראשון ובשם הגיס השני לא הבאתי, וחוששני שבדיו של הגיס יגסי יחשוב שאביהם אל תלמיד חכם גדול ולכן הוא לא זכה שאכתוב דבר בשמו, ועוד לפני שהספיקה אשתו לענות לו, הוא המשיך ואמר יש לי רעיון, הוא בודאי עכשיו לומד, אני אלך ואשאל אותו שאלה ברמב"ם והוא יענה לי תשובה ואת זה אכתוב בספר משמו והכל יבוא על מקומו בשלום וכן היה. כמה מוסר יש לנו ללמוד ממעשה זה, כמה דרך ארץ יש כאן ועל הכל מסירות נפש למען הזולת שלא יפגע. (הסיפור מ-ובחרת בחיים)

שאלה: שאלה: ראובן העביר שלוש תבניות ביצים אחת שייכת לו ואחת לשמעון ואחת ללוי ונשברה ביצה עיי יהודה ואינו בנמצא מי יפסיד את שוויה של הביצה תשובה: הדין שראובן שהוא המוחזק לא יפסיד כלום ושמעון ולוי יחלקו בחיזוק שנגרם, המקור לזה: חו"מ סימן רצב ס"י המפקיד פירות אצל חברו, הרי זה לא יערבם עם פירותיו עבר וערבם, יחשוב כמה היה הפיקדון ויראה כמה חסר הכל, ויחשוב חסרון הפיקדון ויתן לו אחר שישבע. הנה: וכן אם נתן לו מעות להוליכו על אחריותו, ונתתן עם מעותיו, ונאבדו מקצת המעות, ההפסד לפי ערך המעות. ודוקא מעות וכיוצא בו שאינו דבר מסויים, אבל אם נתן לו להוליך טבעיות של זהב וכיוצא בו, וערבן עם שלו ונאבד אחד מהן, יכול המוחזק לומר שאינו מוחזק דלמא כו שלך נאבד ואם שנים הפקידו אצל אחד, ונאבד או נגנב אחד מהן, אזלינן בתר רובא וכל דפריש מרובא קא פריש ואם הוא קטוע, כמחצה על מחצה דמי עכ"ל אם כן הא דמי לטבעיות שאינו כמו מטבעות שמערבב לגמרי יחד אלא כל תבנית בפני עצמה שהרי כותב הש"ך טבעות כל אחד בכיס דינו כטבעיות יכול לומר המוחזק מהתבנית שלך נשברה ושמעון לוי כיון שהיו מהם ספק שקול יחלקו בנזק כמו שהביא הרמ"א שאם הוי קבוע הוי כמחצה על מחצה ושניהם ישאו בנזק וה"ה הוי כיון דהוי ספק יחלקו בנזק כנלע"ד (עיין בתרומת הדשן סימן ש"ד המקור לדין הרמ"א) שאלה: גוי שתרם לצדקה ולבית הכנסת האם מותר לקבל ממנו תשובה: צדקה אסור לקחת מהגוי אבל לבית הכנסת שדינא כמו קרבן מותר לקחת (וי"ד רנד ס"א) כותב הגהות אשרי (י"ב ב' ב'): שהסיבה שאין מקבלים מהגוי צדקה, ואילו קרבן (ולבתי"כ שדינא כמו קרבן) מקבלים, לפי שנדרים ונדבות (קרבנות עולה) אינם באים לכפר, מה שאין כן צדקה שמכפרת ואז גורם לגוי להרבות זכויותיו ומאריכים ימים בשלטונם כתוצאה מהצדקה, להחזיקת תורה אין לקחת מהגוי

להזהר לא לפגוע או לצער יהודי

זכות שזוהר לא לפגוע ביהודי נכנס לנן עזן . לא רק באונאת דברים עלינו להיזהר, אלא בכל מיני גרימת צער ומדווה לאיש מבני ישראל יש לנו להיזהר עד הקצה האחרון. ידוע המעשה בתלמידו של הרה"ק רבי פנחס מקארץ ז"י, תלמיד זה היה נוהר עד מאד בכבוד הבריות ומימיו לא נגע ולא פגע באיש ישראל, בין בגופו בין בממונו, לימים חלה אותו חסיד ונטה למות, טרם עזבו את העולם בא אליו רבו ובקשה בפיו, שיתן לו תקיעת כף ויתחייב לו שלאחר עלות השמימה יחזור אל רבו ויספר לו מה עלה בדיו. לאחר פטירתו חזר ובה התלמיד אצל רבו וסיפר לו, הנה בשעה שנפשי יצאה ממני לא הרגשתי צער מיתה כלל, אלא היה נדמה לי שהנני נרדם ושינה יורדת על עיני, תנומה על עפעפי, לאחר מכן משנטלוני והורידוני על גבי הרצפה כדרכם של מתים, הרגשתי בעצמי שהנה מורידים אותי בכדי לחמם מעט את גופי הקר, ואף בשעה שנטלוני ונשאו אותי ללוות את גופי בדרכי האחרונה לא ראיתי זאת כי אם כיצאה בעלמא לשאוף אוויר צח. כך שעד לרגע של סתימת הגולל לא אינרתי כלל שכבר אינני בין החיים. ברגע שנסתם הגולל והבנתי שמת אנכי תיכף רצו מלאכי החבלה להגיע אלי ולעשות בי שמות כי הלא אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. אך מכיוון שמעולם לא פגעתי מאחד מישראל מיהרו מלאכי השרת מלאכי עליון, ויקחוני עמם מיד אל עבר מקומי הרם בגן עדן מקדם. עד כדי כך גדלה מעלתו של זה הנוהר בכבוד אנשים מישראל.

בפרו "תוכחת חיים", פרשת תצווה, אומר הגר"ח פלאגי זצ"ל שענינו ראו ולא זר "כמה בחורים שעשו עניינים כאלה, דרך שחוק, לנוול ולהטמין כדי להכעיס, כדי לצער את חברים לפי שעה, וההוא מרוב כעס קילל אותם". הגר"ח פלאגי מעיד ששמר את הדבר בלבו, ולא עברו ימים מועטים עד שהקללות פגעו בהם ומתו במבחר ימיהם. מסיים המחבר, ראש גולת טורקיה: "כי כן יזהר כל אדם בזה מאוד מאוד, כי כל עושה אלה, בנפשו דיבר רחמנא ליצלן. ואם עושה בדחנות עם חברו, שיהיה בדחנות כשרה, שתשמח אלוקים ואנשים, ולא חס וחלילה להיפך".

עדיף להישרף ולא לפגוע רבי שמואל מגיד, רבה של טרסטונה, אף שימש כשמש בית המדרש. עיירתו העניה לא יכלה לספק את צרכיו ההכרחיים ביותר, כך שנאלץ להיות מורה הוראה ולדון דינים, ואף לעשות מלאכתו של שמש, למלא את כיוור המים, להטיב את הנרות ובימות החורף להסיק את התנור. אך הרבנות והשמשות כאחת לא פרנסו את ביתו, והיה עוסק גם במלאכת הנפחים. סמוכה לבית הרב עמדה מפתחו, והגויים היו באים בסוסייהם ובמחרשותיהם, והרב היה מתקן להם פרסות סוס, חימוקי אופניים ושאד כלי ברזל. בשעה שהיה פנוי ממלאכתו היה יושב בבית מעוטר בטלית ותפילין ועוסק בתורה. כשאחד הגויים היה צריך אותו, היה נוקש בחלון והיה ר' שמואל פושט טליתו וחולץ תפיליו, לובש סינר עור ויוצא אל המפחה. כשאחד מבני העיר נצרך בדיוק באותה שעה לרב להורות שאלה, הייתה הרבנית אומרת לו: ימתין נא מעט, הנה הרב במפחה, מיד ייכנס. פעם אחת עת הפציע שחר ביום חורף, הסיק הרב את תנור ביהכ"נ, ומפני לחלוותי העצים הייתה הרב מסכסכת ואינה בוערת כתיקונה. הכניס הרב את ראשו ורובו לתוך התנור כדי לנפח באש ולהעלות את השלהבת. באותה שעה נכנס אחד

מתפללי הותיקין בביהכ"נ, וראה אדם משתלשל לתוך עומק התנור. נכנסה בו רוח של קלות דעת וחמד לצון. ניגש אליו וטפח לו על גבו. הרב הבין בטעותו של הטופח, וכדי שלא לביישו השתה את ראשו בתוך התנור. באותה עת האש החלה להתחמם ולעלות. אף שפניו היו כלפי האש הבעורת, לא הוציא ראשו עד שהרגיש כי הלה עקר את רגליו והתרחק ממנו. (אהבת חיים) רבי חיים מצאנז היה מזהיר שלא לצער או להכאיב וכך היה אומר: אפילו דם חיה ועוף אסור לאכול, על אחת כמה וכמה שאסור לאכול דם אדם.

מסופר על רבנו הגר"א זצ"ל, שתלמידו בעל "פאת השולחן" (בהקדמת ספרו) מעיד על אמתותה. קרן מיוחדת היתה בוויילנה מעיזבונן של רבי ששה קרמר [סבו של הגר"א], ששמה לה למטרה להחזיק תלמיד חכם. בין הנתמכים היה הגר"א. הכסף שהיה מועבר מדי שבוע באמצעות השמש נועד לספק צרכי בני ביתו. לימים החליט השמש ליטול את הכסף, להקל בזה על מצבו הדחוק, ולא נרתע לעשות כן, שידע שהגר"א בצדקותו לא יגער בו על כך. ומשבה לפני הגר"א אישתו לתנות על צער הילדים, שאין לה להשביע את נפסם הרעבה, השיב כנגדה שתשלם לבתי השכנים וירחמו עליהם ויאכילום, ודי בזה כדי שלא יגוועו ברעב. כך היה כל ימי חייו של השמש, ולעולם לא ציערו הגאון על כך, אדרבה, שמחתו היתה גדולה שמצליח להסתיר מפני השמש, שיועד כל מעשיו ועומד כל העת בניסיון שלא לבייש יהודי עני. והדברים נפלאים ממש. (ט"ס)

ורק כשמעד להיפטר מן העולם השמש התוודה שלקח כל חודש את הקצבה של הרב במקום להעבירה אליו. חנניה מישאל ועזריה שניצלו מכבשן האש, לא מסופר בתנ"ך מה קרה להם אחר כך, אמרו בגמרא על כך (סנהדרין צג.) "רבי יהושע אומר ברוך טבעני", ופרש רש"י, שהגויים לעגו לישראל ואמרו להם "אלה כזה יש לכם שהציל את החכמים שלכם מהאש, ואתם משתחוים לפסליו" וכאותו ביוזון ירקו הגויים עליהם והם טבעו ברוק הזה. והוסיף המהרש"א, שהיו עובדי כוכבים מביישים את ישראל כשראו את חנניה מישאל ועזריה יוצאים מהאש, ולכן מתו הצדיקים האלו כדי שתפסיק הבושה מעם ישראל. ורואים מכאן כמה חמור המבייש את חברו, עד כדי שה' הרג את אותם צדיקים כדי שעם ישראל לא יתביישו.

מעשה בחסיד גדול ומופלא בתורה שלא זכה עדין לפני בטן והיה הולך כל חודש לקבל את פני הבעש"ט או אחד מתלמידיו, ויבך ויתחנן לו להודיעו על מה חרי האף הגדול הזה שהוא חשוך בנים. גילה לו הרב שבמי בחרותו היה מאורס לכלה וכאשר גדלה מאס בה ולא לקחה לאשה, וזוהי הסיבה שהוא חשוך בנים. אך אם יבקש ממנה מחילה והיא תמחל לו בלב שלם ובנפש חפצה אולי יזכה לפני בטן. החסיד לא אחר לעשות כדברי הרב והלך לפייסה וזכה לבנים.

להזהר בצערו של דרשן אל מרן החת"ס סופר זצ"ל נכנס תלמיד ישיבה כששאלתו בפיו: "כבוד הרב, אנו עומדים לצאת לחופשת 'בין הזמנים' באיזה דבר הכי צריך לדקדק בזמן החופשה". התלמיד היה בטוח כי הרב יאמר לו להתחזק ביותר בחופשה בכיבוד אב ואם, שהרי כעת הוא נמצא יותר בחברתם או אולי בניצול הזמן או בשמירת עינו ומחשבותיו, אך הרב חשב מעט ואז אמר לו כדברי הללו: "קבלה טובה החשובה אשר כל אדם צריך לקבל בעת עצמו היא מכלל, להקח, היא כי בשעה שרב בית הכנסת או דרשן עומד ומוסר דברי תורה לקהל המתפללים, שלא לצאת באמצע הדרשה ולא לעיין באותה עת בספר אחר. על מנת שלא לפגוע בכבודו של הרב. ואף אם הדרשן מדבר בדברים שפוטם וקלים עליך להיזהר יותר מכל שא לא להראות כאילו דבריו אינם מעניינים אותך, שזה ממש כפגיעה בו ושמפכת דמו". דווקא בדבר זה הזהיר החת"ס סופר יותר מכל, לפי שגדולה הבושה והצער של השני יותר מכל המצוות!. מובא בב"מ דף נח: שאל אב"י את רב דימי ארץ ישראל במה הם זהירים מאד? עונה הגמרא בהלבנת פנים. במיוחד צריך להזהר בזה אדם שיש אנשים תחתיו ובשליטתו שלא לפגוע בהם. יהי רצון ששהקב"ה יאשר אותנו מכל הלבנת פנים.

מילי דבידחוחא: במסיבה באפריקה חילקו בורקסים. המלצר מניש כלולס רומב ולאחר הוא שפך רומב לתוך, לכיס ובמכסיים. "מה אתה עושה?" אני לא יודע הוראות של בעל הבית. נאמרו בחיפופה, היכן שיש בורקס לשים רומב.

העלון מוקדש להצלחות יחונתן ושינות חדד ובני ביתם: שה' יתברך יצלח במאד מאד ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותך וכן הפסוק אשר פרו יתן בעתו וכל אשר יעשה יצלח ויזכו לראות בנים ובני בנים תלמידי חכמים גדולים